

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto
Oikeudelliset palvelut -yksikkö

24.07.2023

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: LVM:n lausuntopyyntö VN/8452/2021

Lausunto alusliikennepalvelulain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi alusliikennepalvelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi alusliikennepalvelulakia siten, että se vastaisi kansainvälistä sääntelykehitystä, kuten SOLAS-yleissopimuksen päätöslauselmamuutoksia ja EU:n EMSW-asetuksen vaatimia kansallisia säädösmuutoksia. Rajavartiolaitoksen esikunta lausuu asiassa seuraavaa:

Ehdotetussa alusliikennepalvelulain 22 a ja b §:n 2 momentissa säädettäisiin alusten saapumis- ja lähtöilmoituksista. Rajavartiolaitoksen esikunta ehdottaa, että mainittuihin säännöksiin lisättäisiin myös mahdollisuus vaatia tietoja, jotka olisivat tarpeen meriturvallisuuden varmistamiseksi, esimerkiksi seuraavasti: ”Tulli voi vaatia saapumisilmoituksessa mainitun EMSW-asetuksen liitteen **B ja C** kohdassa määriteltyjä tietoja, jos ne ovat tarpeen kansallisen sisäisen järjestyksen ja turvallisuuden **tai meriturvallisuuden** varmistamiseksi tai tullilainsäädännön, verolainsäädännön, maahanmuuttolainsäädännön, ympäristölainsäädännön taikka terveyttä koskevan lainsäädännön täytäntöön panemiseksi”.

Ehdotetussa alusliikennepalvelulain 22 d §:ssä säädettäisiin tilastointia koskevien tietojen ilmoittamisesta. Rajavartiolaitoksen esikunta ehdottaa, että pykälän 3 momenttiin lisättäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle velvollisuus lähettää Rajavartiolaitokselle tilastotiedot vaarallista ja ympäristöä pilaavaa ainetta sisältävistä lasteista vuosittain, esimerkiksi seuraavasti: ”Liikenne- ja viestintävirasto lähettää tiedonkeruun tulokset Euroopan komissiolle. **Liikenne- ja viestintävirasto lähettää tilastotiedot vaarallisia ja ympäristöä pilaavaa ainetta sisältävistä lasteista vuosittain Rajavartiolaitokselle**”. Rajavartiolaitoksen tehtävänä on huolehtia pelastuslain (379/2011) 27 a §:n nojalla pelastustoiminnasta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä tapahtuneissa alusöljy- ja aluskemikaalivahingoissa ja sovittaa yhteen niihin varautumista. Rajavartiolaitoksen suorituskyvyn rakentaminen merialueella vaarallisten ja haitallisten aineiden torjuntaan edellyttää

luotettavaa ja ajantasaista tietoa siitä, mitä vaarallisia ja ympäristöä pilaavia aineita Suomen merialueella kuljetetaan. Vaihtoehtoisesti säännös tietojen toimitamisesta Rajavartiolaitokselle voitaisiin lisätä myös lakiehdotuksen 22 c §:ään.

Hallituksen esitykseen on liitetty mukaan myös luonnos valtioneuvoston asetukseksi alusliikennepalvelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin avun tarpeessa olevien alusten vastaanottamista koskevasta suunnitelmasta (suojapaikat). Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Rajavartiolaitos lähettää tiedon suunnitelmista myös Suomen naapurimaiden viranomaisille. Rajavartiolaitoksen esikunta esittää säännöksen sanamuotoa korjattavaksi siten, että Rajavartiolaitos sopii suunnitelmia koskevasta tiedonvaihdosta Suomen naapurimaiden viranomaisten kanssa. Säännöksen sanamuodon muuttaminen on tärkeää, koska tällaista veloitetta ei ole säädetty Suomen naapurimaiden viranomaisille ja näin ollen velvoite olisi yksipuolinen eikä vastaisi kansainvälisen operatiivisen toiminnan vuorovaikutteisen tiedonvaihdon käytänteitä. Lisäksi keskeisenä perusteena muutokselle on se, että alusten suojapaikkaa koskevat tiedot ovat tällä hetkellä salassa pidettäviä. Alusliikennepalvelulain 2 §:n 14 kohdan nojalla Liikenne- ja viestintävirasto osoittaa ja nimeää Suomen alueella olevat alusten suojapaikat. Edellä mainittuun viitaten Rajavartiolaitoksen esikunta ei pidä mahdollisena sitä, että yksityiskohtaisia suojapaikkojen maantieteellistä sijaintia koskevia tietoja sisältäviä suunnitelmia lähetettäisiin sellaisenaan Rajavartiolaitoksen toimesta muiden valtioiden viranomaisille, vaan tarkoituksenmukaisempaa olisi sopia tiedonvaihdosta Suomen naapurimaiden viranomaisten kanssa. Suomella on olemassa sekä meripelastusta että alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa merellä koskevat kansainväliset sopimukset naapurimaiden kanssa, minkä puitteissa myös alusten suojapaikkaa koskevien tietojen vaihto on luontevampaa. Tämä vastaisi myös kansainvälistä sääntelykehitystä, mikä on hallituksen esityksen tavoitteena.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Markku Hassinen

Rajavartiolylitarkastaja

Pertti Normia

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 24.07.2023 klo 15:15.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

TIEDOKSI

RVLE/OIKOS+RMOS